

Januar
2022

Nyt om eud

Indhold

1. Fordelsuddannelsesordningen er afskaffet per 1. januar 2022
2. Erhvervspædagogiske midler til projekter i to puljer: Pulje til udvikling af undervisning på erhvervsuddannelserne på baggrund af erfaringer fra COVID-19 og pulje til god undervisning i erhvervsfagene på GF1
3. Tilskud til faglige udvalgs kortlægning af fremtidige kompetencebehov i relation til den grønne omstilling
4. Styrkede økonomiske incitamenter til tidligere indgåelse af uddannelsesaftaler
5. Den lokale undervisningsplan LUP
6. Forsøg med udstrakte grundforløb (GF2) for visse elever og lærlinge på erhvervsuddannelser
7. Nyt om trepartsaftalen "Flere lærepladser og entydigt ansvar"
8. Simulation som det tredje læringsrum i social- og sundhedsuddannelsen - pilotafprøvning gennemført med stor succes
9. Nyt værktøj gør det mere overskueligt at få overblik over elever, som mangler en uddannelsesaftale
10. Videovejledninger i læse-skriveteknologi findes fremover hos Ordlab
11. Tilskud til kommunernes lønudgifter til elever på 25 år eller ældre på social- og sundhedsassistentuddannelsen i overgangsperioden fra grund- til hovedforløb
12. Emu-respons på eud - ny digital platform
13. Udfasning af ordningen om ekstraordinær skolepraktik
14. Ny undersøgelse viser, at vejledningsaktiviteter i grundskolen med mindre fokus på valg kan få flere unge til starte på en erhvervsuddannelse
15. Styrket indsats for ordblinde elever på erhvervsuddannelserne
16. Ny elevrådsbekendtgørelse
17. Ny aftale om tolkeleverandører til tegnsprogs- og skrivetolkning
18. Elevtal for erhvervsuddannelserne er nu opdateret i Datavarehuset
19. Psst!!...månedens gode tip
20. Fortællinger fra erhvervsuddannelserne

Velkommen til Nyt om eud

Du kan få *Nyt om eud* direkte i din mail-postkasse ved at [tilmelde dig ministeriets nyhedsbrev](#) på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside. På hjemmesiden skal du vælge nyhedskategorien "Uddannelser til unge" for at få tilsendt nyhedsbrevet, der udkommer ca. én gang om måneden. *Nyt om eud* udsendes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

1. Fordelsuddannelsesordningen er afskaffet per 1. januar 2022

Med [Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar](#) fra den 21. november 2020 blev det besluttet at afskaffe fordelsuddannelsesordningen pr. 1. januar 2022. Med de nye centrale målsætninger i trepartsaftalen fra november 2020 for indgåelse af uddannelsesaftaler i løbet af grundforløbet, er det vurderet, at fordelsuddannelsesordningen ikke længere er relevant, og derfor er den blevet afskaffet.

Fordelsuddannelser blev indført med [Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser](#) fra den 19. august 2016. Ordningen har haft til formål at fremhæve uddannelser med særligt gode muligheder for lærepladser og efterfølgende job med henblik på at få flere unge og voksne til i særlig grad at vælge en fordelsuddannelse. Arbejdsgiverne, der tegnede uddannelsesaftaler med elever på fordelsuddannelserne, har desuden kunnet opnå en ekstra økonomisk bonus.

Der er fastsat en overgangsordning for elever, som senest den 31. december 2021 har afsluttet grundforløbets 2. del og på den baggrund søger om optagelse til skolepraktik på en uddannelse, der i 2021 var udpeget til fordelsuddannelse. Det betyder, at disse elever fortsat har ret til at vente med at tage imod tilbud om skolepraktik i op til tre måneder efter afsluttet grundforløb, fordi de startede på fordelsuddannelsen på et tidspunkt, hvor reglen stadig var i kraft. Det følger af § 145, stk. 7, i [bekendtgørelse om erhvervsuddannelser](#).

STUK har ved brev af 16. december 2021 orienteret skolerne om afskaffelse af ordningen.

2. Erhvervspædagogiske midler til projekter i to puljer: Pulje til udvikling af undervisning på erhvervsuddannelserne på baggrund af erfaringer fra COVID-19 og pulje til god undervisning i erhvervsfagene på GF1

De erhvervspædagogiske midler for 2021 er fordelt til projekter i to puljer. STUK har modtaget i alt seks ansøgninger til puljen til udvikling af undervisning på erhvervsuddannelserne på baggrund af erfaringer fra COVID-19. Alle ansøgninger er imødekommet med et tilskud fra puljen og har fået tilsendt bevillingsbreve. Puljeprojekterne omhandler bl.a. udvikling af blended learning på merkantile uddannelser og hybride undervisningsforløb på SOSU. [Se, hvordan midlerne fra puljen er fordelt på uvm.dk.](#)

Den anden halvdel af de erhvervspædagogiske midler er tildelt projekter, der skal understøtte god undervisning i erhvervsfagene på GF1. Her har i alt 11 projekter fået tildelt midler fra puljen. Midlerne er tildelt projekter, der skal arbejde med at:

- Støtte udvikling af praksisbaseret og anvendelsesorienteret undervisning i og på tværs af erhvervsfagene på GF1, herunder kombinationen af flere erhvervsfag med grundfag og/eller valgfag.
- Give lærerne erfaringer med samarbejde om at forberede og afprøve ny praksisbaseret og anvendelsesorienteret undervisning.

[Se mere om denne pulje på uvm.dk.](#)

3. Tilskud til faglige udvalgs kortlægning af fremtidige kompetencebehov i relation til den grønne omstilling

Med [aftale om udmøntning af pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering af 2. november 2021](#) blev det bl.a. besluttet at give tilskud til kortlægning af fremtidige kompetencebehov i relation til den grønne omstilling, udfordringer og forslag til løsninger

på udvalgte uddannelser. Den 10. december 2021 modtog fem uddannelsessekretariater for faglige udvalg bevillingsbreve og tilskudsvejledning til kortlægning af fremtidige grønne kompetencebehov. Den samlede tilskudsramme på 10 mio. kr. er fordelt på følgende måde:

- Byggeriets Uddannelser (til det faglige udvalg for træfagenes byggeuddannelse) – 2 mio. kr.
- El- og Vvs-branchens Uddannelsessekretariat (til det faglige udvalg for elektrikeruddannelsen) – 2 mio. kr.
- Industriens Uddannelser (til det faglige udvalg for personvognsmekanikeruddannelsen) – 2 mio. kr.
- Jordbrugets Uddannelser (til det faglige udvalg for landbrugsuddannelsen) – 2 mio. kr.
- Uddannelsesnævnet (til de faglige udvalg for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen) – 2 mio. kr.

[Se mere om tilskuddet på uvm.dk.](#)

4. Styrkede økonomiske incitamenter til tidligere indgåelse af uddannelsesaftaler

I *Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar fra november 2020* er det aftalt, at erhvervsskolernes ansvar for at få flere tidligere i lære skal understøttes af styrkede økonomiske incitamenter.

Regeringen har på den baggrund besluttet at omlægge dele af erhvervsskolernes tilskud. Dette bevirker bl.a., at færdiggørelses-taxameteret på erhvervsuddannelsernes grundforløb halveres i 2022 og afskaffes fra 2023 og frem, og at det generelle praktikpladstaxameter reduceres. Provenuet anvendes til en markant forhøjelse af det tilskud, som skolerne modtager for uddannelsesaftaler indgået under grundforløbet. Derudover omlægges dele af tilskuddene til skolepraktik fra aktivitetsbestemte taxameter-tilskud til grundtilskud.

[Læs mere om tilskudsomlægningen her.](#)

5. Den lokale undervisningsplan LUP

Martin fra staten er en insisterende, velmenende og velforberedt sønderjysk sprællemænd, der introducerer de overordnede indholdspunkter, som er minimumskrav til den nye LUP-beskrivelse. Begreberne krydres med eksempler fra forskellige erhvervsuddannelser.

Filmene kan ses samlet, eller man kan fokusere på det tematiske indhold i en af dem. Filmene indgår i sammenhæng med vejledningen og andre redskaber, der er udarbejdet til skolernes LUP-arbejde.

LUP skal beskrive den konkrete undervisning og omfatter tre overordnede forhold, som er centrale for kvaliteten af undervisningen på alle skoler:

1. Mål for undervisningen
2. Indhold i undervisningen
3. Evaluering og bedømmelse

[Find vejledning og eksempler på LUP-beskrivelser og læs mere her.](#)

6. Forsøg med udstrakte grundforløb (GF2) for visse elever og lærlinge på erhvervsuddannelser

Fra 1. januar 2022 får udbydere af erhvervsuddannelser som led i et forsøg, mulighed for at tilrettelægge grundforløbets 2. del (GF2) på særlige vilkår for elever og lærlinge med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder. Varigheden af GF2 vil herved kunne udstrækkes med op til 50 pct.

Samtidig får institutionerne mulighed for at oprette særskilte hold for elever og lærlinge, der gennemfører GF2 på særlige vilkår.

Det vil være frivilligt for såvel institutionerne som elever og lærlinge at deltage i forsøget.

Forsøget gennemføres perioden 1. januar 2022-31. december 2023.

[Regler om forsøget er fastsat i bekendtgørelse nr. 2405 af 10. december 2021 om forsøg med udstrakte grundforløb for visse elever og lærlinge på erhvervsuddannelser, som kan ses her.](#)

Forsøget gennemføres som led i udmøntning af Aftalen om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser, som regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialist Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Nye Borgerlige og Alternativet indgik den 10. maj 2021.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet forventer at offentliggøre en vejledning om forsøget primo 2022

7. Nyt om trepartsaftalen "Flere lærepladser og entydigt ansvar"

Der er udstedt en [bekendtgørelse om erhvervsuddannelser på retsinformation.dk](#), som udmønter de dele af trepartsaftalen, som kræver bekendtgørelsesændringer. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2022.

Terminologien er ændret fra 1. januar 2022. Grundlæggende ændringer er, at "elev" bliver til "lærling", "praktik" bliver til "oplæring" og "skolepraktik" bliver til "skoleoplæring". [Alle ændringer vedrørende terminologi kan læses her.](#)

8. Simulation som det tredje læringsrum i social- og sundhedsuddannelsen - pilotafprøvning gennemført med stor succes

Praktikvejledere og undervisere fra kommuner og den lokale social- og sundhedsskole har i løbet af efteråret 2021 udviklet og gennemført en simulationsuge på elevernes læreplads. Denne læringsramme beskrives i projektet som det tredje læringsrum. Inden afviklingen havde praktikvejlederne og undervisere deltaget i et kompetenceløftkursus, hvor de både teoretisk og praktisk blev klædt på til at kunne facilitere simulation som pædagogisk metode.

Projektet har medført en markant og værdifuld styrkelse af samarbejdet mellem praktikvejlederne og underviserne. Praktikvejlederne og underviserne har med stor seriøsitet og høj faglig opmærksomhed arbejdet på at skabe et godt og trygt læringsmiljø for eleverne og styrke samarbejdet mellem skole og praktik - i det tredje læringsrum.

Ved midtvejsevaluering i juni 2022 vil alle resultater fra pilotafprøvningen præsenteres.

[Læs mere om simulationsprojektet på videnscenterportalen her.](#)

9. Nyt værktøj gør det mere overskueligt at få overblik over elever, som mangler en uddannelsesaftale

Styrelsen for It og Læring lancerer et nyt værktøj på Lærepladsen.dk (før Praktikpladsen.dk), som gør det mere overskueligt for erhvervsskolerne og de faglige udvalg at danne sig et overblik over de elever, som mangler en uddannelsesaftale. Værktøjet kan dermed hjælpe erhvervsskolerne og de faglige udvalg med at fokusere deres opsøgende indsats.

Opgørelsen viser antallet og andelen af elever på GF2, fordelt på skole, uddannelse og EUX/ej EUX (merkantile uddannelser), der endnu ikke har indgået en uddannelsesaftale eller aftale om oplæring i udlandet. Desuden er det muligt at sammenligne med en procentandel for uddannelsen opgjort på landsplan.

[Du kan læse mere om værktøjer her.](#)

10. Videovejledninger i læse-skriveteknologi findes fremover hos Ordlab

STUK stiller gennem SPS-ordningen videovejledninger i læse-skriveteknologi til rådighed for alle erhvervsuddannelsesinstitutioner. Hidtil har videovejledningerne været at finde hos OrdblindLab. OrdblindLab er nu blevet erstattet af Ordlab, som er en ny og forbedret udgave af OrdblindLab. Ordlab indeholder blandt andet nye og forbedrede søgefunktioner, som gør det lettere at finde frem til de relevante instruktionsvideoer. Du logger på Ordlab med Uni-Login.

Styrelsen har indgået aftale med OrdblindLab/Ordlab om adgang til videovejledninger i læse-skriveteknologi for ordblind elever. OrdblindLab har hidtil stillet andre funktioner gratis til rådighed på deres platform. Du kan fortsat finde funktionerne på Ordlab, men fra 1. januar 2022 kan du kun få adgang til video-

vejledninger i læse-skriveteknologi via den tildelte adgang fra SPS-ordningen. Hvis en uddannelsesinstitution ønsker adgang til andre funktioner på Ordlab, skal uddannelsesinstitutionen indgå en særskilt aftale med Ordlab. For yderligere information om dette, kan du tage kontakt til Ordlab på mail: administration@ordlab.dk.

[Du finder Ordlab her.](#)

11. Tilskud til kommunernes lønudgifter til elever på 25 år eller ældre på social- og sundhedsassistentuddannelsen i overgangsperioden fra grund- til hovedforløb

Med *trepartsaftalen af november 2020 om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked* blev aftaleparterne enige om, at kommunerne fra 1. juli 2021 har pligt til at ansætte voksne elever på 25 år og derover på social- og sundhedsassistentuddannelsen allerede fra begyndelsen af grundforløbets 2. del. Da ansættelsen herved indbefatter overgangen fra grund- til hovedforløb, blev det i aftalen besluttet, at kommunerne skal kompenseres for lønudgifterne i overgangsperioden for disse elever via Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB). Kompensationen blev hjemlet ved aktstykke i 2021 og ved lov fra 2022 og frem. [Se lov vedr. udmøntning af trepartsaftale om flere lærepladser og entydigt ansvar her.](#) Satsen for tilskuddet og den periode, for hvilken der ydes tilskud, fastsættes i de årlige finanslove. I 2022 fastsættes perioden for, hvilken der ydes tilskud til 4,3 uger.

Satserne for tilskud er følgende:

- Tilskud pr. elev, der berettiger kommunen til almindelig lønrefusion, udgør i 2022: 2.840 kr. pr. uge.
- Tilskud pr. elev, der berettiger kommunen til lønrefusion for voksnelev udgør i 2022: 5.360 kr. pr. uge.

12. Emu-respons på eud – ny digital platform

I november 2021 blev den nye digitale platform på eud, emu-respons, implementeret. Emu-respons skal bidrage til kvaliteten af undervisningen via kommunikation og inspiration fra fagkonsulenten i grundfaget samt videndeling underviserne imellem.

I forbindelse med implementeringen af emu-respons afholdes en ny række webinarer, hvor undervisere i grundfagene afsætning, dansk, erhvervsinformatik, matematik, naturfag, samfundsfag og teknologi får mulighed for at møde fagkonsulenten, andre undervisere og blive introduceret til emu-respons. Se datoer for webinarer og tilmelding.

[Se datoer for webinarer og tilmelding her.](#)

13. Udfasning af ordningen om ekstraordinær skolepraktik

For at understøtte elevernes muligheder for at fortsætte deres uddannelse under nedlukningen som følge af bekæmpelsen af COVID-19 blev der med *trepartsaftalen af 28. maj 2020 om Ekstraordinær hjælp til elever og lærlinge samt virksomheder oprettet en midlertidig adgang til skolepraktik i 2020 i uddannelser, som normalt udbydes uden skolepraktik (ekstraordinær skolepraktik).*

Muligheden for optag til ekstraordinær skolepraktik er efterfølgende blevet forlænget af flere omgange, senest frem til den 15. juli 2021, men ordningen udfases nu i flere tempi.

Elever, som er optaget i ekstraordinær skolepraktik i perioden fra den 1. juli 2020 til og med den 31. december 2020, kan fortsætte i ekstraordinær skolepraktik, indtil de får en uddannelsesaftale eller afslutter uddannelsen.

Elever, som er optaget i ekstraordinær skolepraktik i perioden fra den 1. januar 2021 til og med den 15. juli 2021, kan fortsætte i ekstraordinær skolepraktik, indtil senest den 31. december 2021, hvorefter ordningen ophører for disse elever. Det betyder, at eleverne ikke kan fortsætte uddannelsen efter denne dato, medmindre de har en uddannelsesaftale.

14. Ny undersøgelse viser, at vejledningsaktiviteter i grundskolen med mindre fokus på valg kan få flere unge til starte på en erhvervsuddannelse

Den nye undersøgelse "Udsyn i udkolingen – Kvantitativ evaluering af læringsorienteret uddannelsesvejledning" zoomer ind på effekten af et skifte væk fra valgorienteret vejledning til læringsorienteret vejledning. I denne type vejledningsaktiviteter deltager eleverne for at lære mere om forskellige uddannelser og job og ikke kun for at tage stilling til, om det er noget, de vil vælge.

Resultaterne peger på, at skiftet fra valgorienteret til læringsorienteret vejledning kan føre til, at flere unge starter på en erhvervsuddannelse, og at færre unge ender uden for uddannelsessystemet. Der peges i undersøgelsen særligt på, at denne type vejledning kan få flere unge med forældre, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, til at starte på en ungdomsuddannelse.

Undersøgelsen er gennemført af Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet, og STUK.

[Læs mere om undersøgelsens resultater på emu.dk.](#)

15. Styrket indsats for ordblinde elever på erhvervsuddannelserne

Regeringen og Folketingets partier har indgået aftale om Ordblindepakke III og har som en del af aftalen prioriteret 18,9 mio. kr. i 2021 til en styrkelse af den anvendelsesorienterede indsats og tekniske vejledning til ordblinde på erhvervsuddannelserne.

Midlerne gives til, at udbydere af erhvervsuddannelser kan forstærke den nuværende anvendelsesorienterede ordblindeindsats og tekniske vejledning herom til erhvervsuddannelseselever, fx.:

- Styrke kendskabet til læse-skriveteknologi blandt elever og lærere.
- Oprette elevnetværk for ordblinde elever, for eksempel ordblindepatroljer.
- Etablere retningslinjer og samarbejder med virksomhederne for både faglig og personlig støtte i praktikperioderne.

Midlerne er udbetalt medio december 2021 som et tilskud til den enkelte institution med udbud af erhvervsuddannelser på

baggrund af institutionens relative andel af det samlede taxamertilskud til erhvervsuddannelserne i 2020. De berørte institutioner er blevet orienteret herom.

16. Ny elevrådsbekendtgørelse

Den 1. januar 2022 trådte en ny elevrådsbekendtgørelse i kraft. [Se bekendtgørelsen her.](#)

Samtidig ændres bekendtgørelse om institutioner for forberedende grunduddannelse.

Den nye elevrådsbekendtgørelse omfatter følgende ændringer:

- FGU-elever nævnes direkte i bekendtgørelsen (titel, indledningen og § 1).
- Elever i erhvervsuddannelser vil bevare valgret og valgbarhed ved tilknytning til institutionen efter seneste skoleperiode, herunder en afsluttende praktikperiode i uddannelsen. Erhvervsuddannelseselever vil således have valgret og være valgbar under alle skole- og praktikperioder i deres uddannelse. Tilsvarende vil gælde for FGU-elever (§ 9, stk. 2).
- Fremgangsmåden ved ændring af elevrådets vedtægter gøres mere fleksibel (§ 11).
- Konsekvensændringer som følge af ovennævnte ændringer (§ 5, stk. 2, § 12, stk. 1, § 13, § 16, stk. 2).

Ændring af bekendtgørelse om institutioner for forberedende grunduddannelse omfatter følgende ændringer:

- Ophævelse af paragraffer vedrørende elevråd (§ 38 og § 39). (Efter den hidtil gældende bekendtgørelse finder elevrådsbekendtgørelsen tilsvarende anvendelse for elevråd ved FGU-institutioner. Med den nye elevrådsbekendtgørelse vil elevråd ved FGU-institutioner blive direkte omfattet af elevrådsbekendtgørelsen).

17. Ny aftale om tolkeleverandører til tegnsprogs- og skriveforklaring

SPS-enheden i STUK har pr. 1 januar 2022 indgået nye tolkeleverandøraftaler til at varetage tegnsprogs- og skriveforklaring i SPS-ordningen. Den nye aftale er indgået i et samarbejde med Tolkemyndigheden i Socialstyrelsen, og der er i alt indgået aftale med 15 leverandører. Langt de fleste elever, der allerede anvender tegnsprogs- eller skriveforklaring til en uddannelse, vil kunne fortsætte med den tolk, de hidtil har brugt, men vær opmærksom på, at tolkeleverandøren måske har fået et andet navn.

Når skolen søger om tolkebistand i SPS-ordningen, er det vigtigt at skrive, hvilken tolkeleverandør, eleven ønsker. Det er også vigtigt at beskrive omfanget af tolkebehovet på uddannelsen så præcist som muligt. Dermed kan tolkeleverandøren bedst planlægge og vurdere, om de kan tage opgaven.

[Se listen over de nye leverandører og læs mere om, hvordan du søger om tolkebistand i SPS-ordningen her.](#)

18. Elevtal for erhvervsuddannelserne er nu opdateret i Datavarehuset

Elevtal om antal tilgange, afbrudte og fuldførte for erhvervsuddannelserne blev opdateret på uddannelsesstatistik.dk den 15. november 2021: [Se her følgende vedr. elevtal: Tilgang, bestand, afbrudte og fuldførte.](#) Her kan du f.eks. se, hvor mange elever, der er i gang, har afbrudt eller har fuldført deres uddannelse 1 år efter start på uddannelsen.

[Bestandstal fordelt på erhvervsuddannelserne](#), der tidligere har været opgjort årligt pr. 30. september, offentliggøres nu hver måned, så du kan følge, hvor mange elever der er i gang med en erhvervsuddannelse på din eller andre institutioner. Du kan følge, hvor mange elever, der er i gang på de enkelte forløb (f.eks. grundforløb 1 eller 2) og på de enkelte uddannelser.

I [Elevtal på statustidspunkter](#) kan du følge frafaldet på erhvervsuddannelsesforløbene. Statistikken er opdateret med elevernes status (fuldført, i gang eller afbrudt) 3 måneder efter start på uddannelsesforløbet for elever med tilgang til og med juni 2021.

Data til det risikobaserede kvalitetstilsyn på erhvervsuddannelserne

STIL har samlet en oversigt over de rapporter, der dækker de ni indikatorer, der bruges i det risikobaserede tilsyn med erhvervsuddannelsesinstitutionerne: [Rapporter til brug i tilsynet.](#) Rapporterne er de samme, som du finder under de relevante overskrifter i Datavarehuset, men er samlet i en fælles indgang for at hjælpe med at finde frem til de rigtige rapporter hurtigere.

[Du kan abonnere på nyheder fra uddannelsesstatistik her og holde dig opdateret om offentliggørelser af statistik på uddannelsesstatistik.dk.](#)

19. Psst!!...månedens gode tip

På Emu.dk kan du finde oversigter over alle erhvervsuddannelser. I oversigten finder du alle relevante og seneste dokumenter og hjemmesider gældende for en uddannelse, fx uddannelsesbekendtgørelser, uddannelsesordningen, informationer om fagligt udvalg og kontaktpersoner i ministeriet. Et rigtig godt værktøj for alle i sektoren, både ledere og undervisere.

[Læs mere på uddannelsesoversigten her.](#)

20. Fortællinger fra erhvervsuddannelserne

Fortællinger fra erhvervsuddannelserne er et indslag i nyhedsbrevet, hvor fortællinger, idéer og erfaringer deles for at give inspiration. Hvis du har en idé til en god historie fra din uddannelse eller din institution, er du velkommen til at skrive til redaktør af nyhedsbrevet, Anja Otterstrøm, på mail: Anja.Otterstrom@stukvum.dk

I denne udgave af nyhedsbrevet bringer vi en fortælling fra Faaborg-Midtfyn Kommune, som i 2021 vandt Falkeprisen for deres "Erhvervsrygsæk". Se fortællingen herunder.

Vinderen af Falkeprisen 2021 var Faaborg-Midtfyn Kommune

Kommunen vandt i 2021 prisen for indsatsen med ”Erhvervsrygsækken”, som er en aktivitet, hvor elever fra 4. til 9. klassetrin kommer på virksomhedsbesøg og får introduktion til en række forskellige brancher og uddannelsesmuligheder. Alle elever møder hvert år et undervisningsforløb i enten matematik eller, for de ældste, naturfag. Forløbet er mellem 6 og 10 ugers varighed. Som en del af det forløb, er der et virksomhedsbesøg, hvor eleverne får en forståelse af, at det, de lærer i skolen, også bliver brugt i virkeligheden. De får kendskab til seks forskellige branchetyper og dermed indsigt i en bred vifte af forskellige typer af jobs.

Pernille Peiter, som er skolekonsulent og erhvervsplaymaker i Faaborg-Midtfyn Kommune, var en af initiativtagerne og dermed en af bagmændene til projektet. Hun er i fuld gang med implementering samt udvidelse af Erhvervsrygsækken. Pernille Peiter samarbejder med tre erhvervsfolk, så de er i alt fire, der står bag Erhvervsrygsækken, som har udviklet den fra start. Pernille Peiter tilrettelægger sammen med de tre erhvervsfolk, at eleverne møder noget forskelligt for hvert klassetrin. De kan for eksempel møde et plejehjem i 4. klasse og i 5. klasse kan de møde jernindustrien og i 6. klasse møder de detailbranchen.

Et unikt samarbejde mellem kommune og erhvervsliv

Falkeprisen har haft en stor betydning for Faaborg-Midtfyn Kommune. De er stolte over, at kommune og erhvervsliv har fået et unikt samarbejde om erhvervsrygsækken. En Rotary-forening og kommunens Erhvervsråd ville gerne have samarbejde med skolerne, og skolerne ville gerne have mere samarbejde med erhvervslivet, så samarbejdet har været et kærværdigt bindeled mellem dem.

Der er 34 virksomheder med i 2021, men kommunen skal have fundet i hvert fald yderligere 17 virksomheder, så 4. klasserne også kan være med i år. Det er vigtigt for kommunen, at alle de årgange, som kan have glæde af muligheden, også får tilbudt. Hermed får eleverne et bredere kendskab til de forskellige uddannelser, og det hjælper dem med at vælge den rigtige uddannelse, som de senere vil få glæde af. Pernille Peiter nævner, at de gerne vil tænde en gnist hos eleverne allerede på de yngre klassetrin i folkeskolen. For at styrke det enkelte virksomhedsbesøg og sætte et større aftryk hos eleverne, har man valgt at opbygge forløbene sådan, at de har tre til fire ugers undervisning før virksomhedsbesøget, så kommer de på et virksomhedsbesøg, og derefter har de et undervisningsforløb i tre til fire uger om det fag og den branche, de lige har besøgt. Til sidst i forløbet skal eleverne formidle det, de har lært, til deres forældre. Der ligger derfor også en formidlingsopgave i det, og det er det, der forhåbentligt på sigt er med til, at de husker det, de har arbejdet med.

En anden ting Faaborg-Midtfyn Kommune ønsker med Erhvervsrygsækken, er, at fange interessen hos drengene. Pernille Peiter pointerer, at vi i den danske folkeskole er gode til at lave skole for pigerne, og at Erhvervsrygsækken kan være én måde at få skabt en større interesse for skolen.

Erhvervsrygsækken gavner alle

Erhvervsrygsækken har ikke kun haft en positiv virkning på eleverne og kommunen. For de erhvervsdrivende har Erhvervsrygsækken også været med til at bidrage positivt. De er blevet mere synlige i lokalområdet, og de får promoveret deres branche, hvilket er med til at tiltrække arbejdskraft.

De ønsker også at gøre opmærksomme på deres fag, så de forhåbentlig kan tiltrække de unge allerede fra folkeskolen og få de lærlinge, de har brug for.

Lærerne bliver klædt godt på til dette tiltag. De bliver frikøbt i fem dage, hvor fire af dagene går med workshop og en af dagene går med et virksomhedsbesøg. De bliver klædt på til at kunne planlægge, gennemføre og evaluere undervisningen, der foregår uden for klasselokalet.

Kommunen har vurderet, at det er så vigtigt et tiltag, at de gerne vil afsætte flere midler til det. Det gør de blandt andet ved at frikøbe matematikvejledere en dag om ugen. De bliver frikøbt, så de kan hjælpe med at understøtte og lave nogle gode undervisningsforløb i matematik. Så lærerne har dermed mulighed for mindst gang om ugen at få vejledning og sparring fra en matematikvejleder, hvor de for eksempel får hjælp til, hvordan man kan arbejde videre med emnet i klasselokalet.

Det handler om, at få de unge til at vælge den rigtige uddannelse, på det rigtige grundlag

Der har været positiv feedback fra langt de fleste lærere. Eleverne har også gode oplevelser med initiativet og synes, at det er spændende. En del elever bliver udfordret i forhold til, at mange allerede fra de var små har vidst, hvilken retning de skulle gå, f.eks. gymnasiet. Dette automatiske valg bliver udfordret her.

Der bliver også vist stor interesse for Erhvervsrygsækken fra andre kommuner. Pernille Peiter har holdt oplæg for de Syddanske borgmestre. Herning Kommune har også henvendt sig og fået et oplæg. Vordingborg Kommune har også kontaktet Pernille Peiter og ønsket materiale om Erhvervsrygsækken. Så der er altså stor opbakning og interesse i det fra andre af landets kommuner.

Hvad er planen for fremtiden?

I fremtiden er planen at udvide Erhvervsrygsækken. Lige i øjeblikket afventer de afgørelse fra kommunen på, om de får et Newton-room. Det er et udvidet fysik/kemi/biologi lokale. Ideen med lokalet er, at de kan prøve de ting, som er farlige ude på virksomheden og derfor ikke får prøvet af. Det kunne for eksempel være afbrænding af affald. Det kan de så prøve i det her rum, men i en mindre skala.

Alle disse tiltag vil forhåbentligt gøre, at flere af de unge mennesker vælger en erhvervsuddannelse. Og ellers er ideen jo egentlig, at inspirere de unge til en uddannelse, som måske ikke ligger lige til højrebænet for dem.

Elever på besøg hos Ryslinge Tagdækning

Falkeprisen:

Falkeprisen er ministeriets pris til en kommune, der har gjort en særlig indsats for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne. Det er et bedømmelsesudvalg, der udpeger vinderen af Falkeprisen. Udvalget består af repræsentanter fra Kommunernes Landsforening, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Skolelederforeningen, Danske Skolelever, Erhvervsskolernes Elevorganisation og vejledningsindsatsen.

Vinderen bliver fundet ud fra tre bedømmelseskriterier:

- Indsatsens relevans i forhold til målgruppen af unge, der søger ind på en erhvervsuddannelse i forlængelse af 9. eller 10. klasse.
- Indsatsens potentiale for udvikling og udbredelse inden for kommunen og i andre kommuner.
- Om indsatsen vurderes at have skabt værdi i forhold til indfrielsen af politiske mål om øget søgning til eud.

Præmien for at vinde Falkeprisen er æren, samt et diplom, som bliver overrakt af børne- og undervisningsministeren.